

[Steen Folke]

mest konkrete har været denne studie om konventionel oprustning, som Danmark har været initiativtager til, og det er da udmærket, men det er ikke det centrale; det er de andre ting på atomvåbenets område, som er det helt centrale, og hvor der er brug for nye skridt.

Jeg mener også, at hykleriet kommer frem i diskussionen om atomvåbenfri zoner, hvor udenrigsministeren udtaler sig uhyre positivt, men uforpligtende om det, og hvor man, når det kommer til stykket og man skal diskutere Danmark i en atomvåbenfri zone i Norden, opstiller så mange betingelser, at det reelt bliver umuligt. Men det spørgsmål kan vi nok vende tilbage til under næste punkt på dagsordenen.

Jeg synes, det eneste virkelige håb på disse områder ligger i de fredsbevægelser, som er kommet meget stærkt igen her for nylig, og som har vokset sig stærke både i Europa og i USA; det er dem, der viser vejen frem, og det er dem, der kan føre til et pres, der kan ændre situationen.

Inge Krogh (KrF):

Spørgsmålet om nedrustning i verden er et centralt spørgsmål, og det er ved at være livsnødvendigt for hele Jordens befolkning, at der tages skridt i retning af nedrustning. Specielt Brandtrapporten og Thorssonrapporten har behandlet spørgsmålet om det misforhold, der er mellem de uhyre summer, der anvendes til oprustning, og den mangel på ressourcer, der er i udviklingslandene.

Hr. Maisted omtalte noget foragtende kvindernes fredsbevægelser, og så mener jeg, at hr. Maisted sagde »hr. Thorsson«. Måske var det en fortalelse, men jeg synes i hvert fald, at vi lige her skal fremhæve, at det er en kvinde, som har gjort et kolossalt stort arbejde.

Den sidste ekstraordinære generalforsamling om nedrustning fandt sted i 1978, og der fremkom et slutdokument, hvorom der var enighed mellem de deltagende lande. Slutdokumentet om nedrustning har haft meget få resultater, men vil nu blive fulgt op af den nye ekstraordinære generalforsamling. Der har dog været nogle lystpunkter, bl.a. forhandlingerne i Genève med deltagelse af 40 lande, hvor både USA og Sovjet er centrale deltagere.

Hvad er det, der hindrer nedrustningen, som vel alle i hvert fald her ønsker? Det er den mistillid, der er i verden, specielt mellem USA og Sovjetunionen. Præsidenten i USA er dog underlagt et stærkt pres fra fredsbevægelserne i USA og i Vesteuropa, hvorimod man nok kan stille spørgsmål om, hvorvidt de sovjetiske magthavere er under et pres af lignende art.

Der er også et meget stærkt ønske hos mange af regeringerne i de militærstyrede lande om at opruste; det er, som om der er et håb om at købe sig sikkerhed gennem oprustning, men netop oprustningen øger angsten og magtesløsheden.

Som sagt må den nye ekstraordinære generalforsamling følge slutdokumentet fra 1978 op; der må skabes et fuldstændigt stop for atomvåbensprængninger, og der må ske en indskrænkning af de strategiske atomvåben og mellemdistanceraketterne. Netop dette er jo, som det er omtalt flere gange, et særdeles aktuelt problem imellem Vesteuropa og Sovjet. Sovjet har opstillet raketter, NATO-magten endnu ikke, men det er desværre, som om Sovjet egentlig først bliver villig til at forhandle om nedrustning, når de står over for nogle styrker, hvor der altså kan være tale om en styrkefordeling.

Man kan diskutere en atomvåbenfri zone i Norden, som det også er gjort flere gange her. Jeg mener dog, at det nødvendigvis må følges op af atomvåbenfri zoner i Østersøen, i vore bæltter, i dele af Rusland, specielt Kest-lahalvøen, og også i dele af det øvrige Vesteuropa. Hvor vanskelige og udviklede disse forhold er, fik man lidt af et bevis for i FN i samlingen i efteråret 1981. En dag hørte man forhenværende statsminister Olof Palme tale meget inspirerende og godt om nedrustning, og dagen efter gik en russisk u-båd på grund i Skærgården, og der var i hvert fald indicier for, at den ikke var helt atomvåbenfri.

Der må ske en nedrustning i de konventionelle våben og aftale om forbud mod kemiske våben. Jeg synes, det var en meget fin ting, som hr. Bjørn Elmquist førte frem, nemlig at man også må drøfte forbud mod genetisk krigsførelse, som kan være aktuell, længe før vi egentlig tænker på det.

Hvordan kan nedrustningerne så foregå? Det må bl.a. være sådan, at de lande, der producerer våben, pålægger sig nedskæringer af våbenleverancer specielt til lande, der er